

گفت‌و‌گوی «جوان» با آهنگساز و خواننده‌ای که در حال بازسازی آهنگ‌های قدیمی ایرانی هستند

موسیقی فاخر را جایگزین موسیقی سخیف کنیم

■ سارا نیکویی ■

بسیاری از موسیقی‌های قدیمی ایرانی برای مردم ایران و علاقه‌مندان به هنر موسیقی جنبه تاریخی دارد و به نوعی می توان آنها را میراث فرهنگی به حساب آورد. اینگونه آثار به نوعی آثار ملی محسوب می شوند و ماندگار هستند. اکنون گروهی پس از یک کار پژوهشی تعدادی از آثار دو قرن اخیر موسیقی را شناسایی کردند و در حال پرداخت و بازسازی آنها هستند. آنها می گویند اکنون متأسفانه موسیقی‌های ضعیف و بعضاًسخیف و بی‌هویت و حتی بی‌محتوایزاده و به‌صورت مکرر از راه‌های مختلف به گوش و ذهن جوانان، نوجوانان و حتی خردسالان ما می‌رسد و بدبختانه این امر هم بدون هیچ نظارت و ممیزی از سوی نهادهای مرتبط انجام می‌گیرد.
اینها انگیزهای شد تا ما در ارائه موسیقی فاخر و مبتنی بر محتوا قدم برداریم.
با «امیر حسن زاده» موزیسین و تنظیم‌کننده و «محمد فلکی» خواننده این آثار درباره انگیزه، اهداف و جزئیات این پروژه گفت‌و‌گو کرده‌ایم.

حسن زاده: آثاری که ما انتخاب کردیم، از سال ۱۲۲۰ تا سال ۱۳۳۰ است. بر اساس دهه تولد آهنگسازها هم انتخاب کردیم. دهه ۲۰ با علی اکبر شهیدا شروع می‌شود و در این بازه زمانی ۱۷ آهنگساز انتخاب شده‌اند

یک سوزه اصلی داریم که به عنوان خط اصلی داستان دنبال می‌شود. به عبارتی فرض کنید ما قطعاتی داریم که در نقطه «الف» شروع می‌شود و به نقطه «ب» می‌رسد. این تم موسیقی است ولی وقتی می‌خواهید این را پرداخت کنید می‌توانید روی حس و حال موسیقی که شامل جزئیات است کار کنید. یک آهنگساز می‌تواند روی این جزئیات با فرعیات، آن موسیقی اصلی را کامل می‌کند. وقتی این موسیقی‌ها بازسازی می‌شود شما با صدای جدید می‌توانید زوایا و ابعاد مختلف و حتی تأثیر شنوایی متفاوتی را به شنونده القا کنید. این کاری است که ما انجام دادیم. وقتی شعرهای این موسیقی‌های قدیمی را می‌خوانیم، می‌بینیم احساسی دارد که متفاوت از کلام اصلی است. یعنی کلام اصلی موسیقی احساسی به آدم می‌دهد که متفاوت از موسیقی است. شما در بازسازی آن موسیقی می‌توانید این احساسات را هم‌گام و هماهنگ‌تر کنید. در واقع تفاوت شنیداری جدیدی ایجاد می‌شود. هدف من از این سازخوانی‌ها همین است. ما یک روایت جدید از یک زاویه جدید از آن موسیقی قدیمی به مخاطب ارائه می‌کنیم. فرض کنید ما یک قصه ثابت در مورد عشق داریم. شما هزاران روایت می‌توانید از

عشق در آن قصه داشته باشید. موسیقی هم همین طور است. می‌توانید تم را به روایت‌های مختلف ارائه کنید. در واقع این کار ما یک روایت جدید از آثار گذشته است. نگاه خاصی به ترانه و هنر و خلاقیت گفته می‌شود که قرار است با کبی مطلق و مصلح کیفی پایین‌تر خود را مثل

اصل یا به جای اصل نشان دهد اما باز خوانی ما صرفاً با الهام و برداشتی اقتباسی از آثار گذشته صورت گرفته‌است و با بخش‌هایی که قبلاً گفته شد به صورت آهنگسازی و ارکستراسیون کاملاً هویتی جدید و مستقل از گذشته دارد که کار را به اثری خلاقه و هنسری تبدیل می‌کند و حتماً لطف خودش را دارد که برای مخاطبان جدی و حرفه‌ای موسیقی قابل درک خواهد بود. بازخوانی آثار قدما با انگیزه‌های مختلفی انجام می‌شود. این کار می‌تواند به منظور پرداختن به نوستالژی‌ها یا معرفی آثار گذشتگان به نسل جدید صورت پذیرد و زمانی که این کار به نحو احسن انجام شود می‌تواند به نفع شنیده شدن موسیقی‌های قدیم توسط نسل نو تمام‌شود. البته در کاری که پیش‌رواست جناب آقای حسن‌زاده با استفاده از ذوق و قریحه شخصی و استفاده از سازبندی‌های جدید و تنظیم به‌روز سعی کرده‌است به‌رغم وفاداری کامل به اصل آثار، آنها را به‌روز کند و رنگ جدیدی به این آثار بدهد که برای شنونده امروزی قابل پذیرش خواهد بود. امیدوارم بنده هم در ارائه خوانش این آثار موفق داشته باشم. البته به‌طور کلی انسان ذاتاً به نوستالژی علاقه دارد. خصوصاً در زمینه موسیقی، اکنون مخاطبان ما معمولاً موسیقی‌های قدیمی را دوست دارند.

چقدر در این زمینه کار پژوهشی انجام گرفته است؟

حسن‌زاده:تحقیق کردم تا کسانی را انتخاب کنم که در دوره خودشان از تأثیرگذارترین افراد باشند. هر کدام از افرادی که انتخاب شدند اینگونه هستند. مثل علی اکبر شهیدا که در دوره

است. ما به صورت خصوصی دست به این کار زدیم اما فکر می‌کنم مسئولان و مردم علاقه‌مند به موسیقی باید حمایت کنند تا موسیقی ملی زنده و پویا باشد. با توجه به شرایط سخت تولید که با آن مواجه هستیم انتظار داریم حداقل شرایط برای اشاعه و پخش آثار از طرف نهادهای متولی صورت‌گیرد که فعلاًقلامی صورت‌نگرفته است. قطعاًموسیقی جدی و هنری خیلی کندتر و سخت‌تر از موسیقی صنعتی و تجاری حرکت می‌کند. برای همین اگر حمایت لازم پشت آن نباشد، فرسایشی و ناامیدکننده پیش می‌رود. از این‌رو همت و حمایت نهادهای متولی را به صورت جدی می‌طلبم تا کمی از دردهای کار و سختی‌های آن کم شود.

فکر می‌کنید کار شما با واکنش منفی مخاطب مواجه شود یا بر عکس از آن استقبال کنند؟

حسن‌زاده:واقعیت این است که من تاکنون دنبال واکنش‌ها و استقبال یا عدم استقبال از آن نبودم. چون خیلی نگاه تجاری به آن نداشتم. من به عنوان یک ایرانی علاقه‌مند به موسیقی وقتی به تاریخ موسیقی کشورم نگاه کردم، احساس کردم که آثار قدیمی ما می‌توانست با تکنیک و شرایط بهتری پرداخت شود و نشده‌است. احساس می‌کنم دینی به گردن من بوده و هست. خیلی دنبال نتیجه تجاری و صنعتی که در موسیقی وجود دارد ندیدم اما دوست دارم مسئولان و اهالی فرهنگ به این پروژه نگاه مثبت داشته باشند و حمایت کنند. اینکه واکنش‌ها منفی یا مثبت خواهد بود را باید بعد از ارائه کار هادیداًما حقیقت این است که انتظار واکنش منفی ندارم.

فلکی: در صورتی که کار با کیفیت ارائه شود و به اصل اثر لطمه وارد نشود مطمئن هستم که با استقبال مواجه می‌شود. چون همانطور که قبلاً اشاره کردم مردم به نوستالژی علاقه دارند اما طبعی است که این کار منتقدانی هم داشته باشد. ما تمام تلاشمان را کردیم تا شنونده‌گان حرفه‌ای و جدی و حتی کارشناسان موسیقی شاخص در موسیقی در زمان خود هستند و سعی کردیم اینخلبان هوشمندانه باشند.

فلکی: حتماً پژوهش انجام شده است. اسم این پژوهش ۱۱۰ سال موسیقی ایرانی است که از سال ۱۲۲۰ تا ۱۳۳۰ هجری شمسی را شامل

می‌شود که ۱۲ نغمه‌ساز و آهنگساز بر اساس سال تولدشان در این بازه زمانی انتخاب شده‌اند که از علی اکبر شهیدا (۱۲۸۴-۱۲۲۲ ه.ش) اولین شخص در موسیقی در زمان خود هستند و سعی در تکمیل تاریخچه شروع می‌شود و به ترتیب شامل درویش خان (۱۳۰۵-۱۲۵۱ ه.ش)، عارف قزوینی (۱۳۱۲-۱۲۵۹ ه.ش)، مرتضی نی داود (۱۳۶۹-۱۲۷۹ ه.ش)، ابوالحسن صبا (۱۳۳۶-۱۲۸۱ ه.ش)، قوام‌ز پاپور (۱۳۸۸-۱۳۱۱-۱۳۹۱ ه.ش)، مجید وفادار (۱۳۵۷-۱۲۹۱ ه.ش)، علی تجویدی (۱۳۸۶-۱۲۹۸ ه.ش)، حسین دهلوی (۱۳۰۶ ه.ش)، همایون خرم (۱۳۹۱-۱۳۳۶ ه.ش)، قوام‌ز پاپور (۱۳۸۸-۱۳۱۱ ه.ش) و پرویز مشکاتیان (۱۳۸۸-۱۳۳۴ ه.ش) را در برمی‌گیرد که هر کدام یکی تأثیرگذارترین شخصیت‌هایی دوران خود بوده‌اند.

در این زمینه مرکز نهادهای هم از شما

حمایت یا پشتیبانی کرده‌است؟

حسن‌زاده: خیر، این کار کاملاً در بخش خصوصی انجام گرفته‌است. فعلاًهیچ حمایتی از آن نشده‌است. البته مذاکراتی با بنیاد رودکی برای ارکستر ملی داشتیم که این کار را اجرا کنیم ولی هنوز جواب قطعی به ما ندادند. تا الان کاملاً خصوصی بوده و کسی که ریال هم به ما کمک نکرده‌است.

فلکی: کار در واقع کاملاًجنبه خصوصی دارد و تمام آن با تلاش و هزینه شخصی در حال انجام

معاون سازمان سینمایی، پول کثیف در سینما را کتمان کرد

پولشویی در سینما کمش هم زیاد است

■ محمدصادق عابدینی
حتی اگر توجیه ابراهیم دار و غسه‌زاده درباره به صرفه نبودن پولشویی در سینما را بپذیریم، پولشویی در سینما به عنوان یک کالای استراتژیک کم‌هم که باشد زیاد است. سینما در میان هنرهای هفتگانه، عام‌ترین و گسترده‌ترین هنر در کشورمان به شمار می‌رود. هنری که علاوه بر سرگرم‌کنندگی، باعث انتقال مفاهیم فرهنگی و سیاسی می‌شود و فراتر از یک هنر به عنوان ابزاری استراتژیک برای جوامع به‌شمار می‌رود. با وجود چنین جایگاه مهمی سینمای ایران چند وقتی است که دچار بحث چالشی وجود پول‌های کثیف شده‌است. معاون نظارت و ارزشیابی سازمان سینمایی معتقد است بحث پول کثیف در سینمای ایران یک مسئله انحرافی است. ابراهیم داروغه‌زاده در تلویزیون حضور داشت، به مسئله پولشویی در سینما پرداخت و به طور تلویحی آن را رد کرد. داروغه‌زاده در زمان برگراری جشنواره فیلم فجر نیز موضع مشابهی در باره وجود پول‌های کثیف در سینما ابراز داشته بود.

معاون سینمایی در برنامه «انتخاب به» تلویزیون با بیان آنکه مسئله پول کثیف در سینمای ایران یک مسئله انحرافی است، می‌گوید: «گو واقعا پول‌های زیاد کثیفی در سینمای ایران وجود دارد و دستگاه‌های نظارتی و قضایی ما رسیدگی نکردند و نمی‌کنند، خیلی بداست. این یک مسئله انحرافی است. کل سرمایه در گردش سینمای ایران حدود ۲۰۰ میلیارد تومان در سال است. وقتی کسی ۱۱ هزار میلیارد تومان اختلاس

کرده است، چطور این میزان را با ۱۰ میلیارد معرب پول کثیف در سینما می‌نویسد، «عمق قاعه پولشویی در سینما یعنی اینکه هنر مند و عرصه رسانه را به این واسطه از پرداختن و نقد و اعتراض به فساد و رارت و اختلاس بازداشتن و با

۱۱ هزار میلیارد متهم به اختلاس است، بلک سرمایه وزارت آموزش و پرورش نوسنده و کارگردان، خانم و آقای بازیگر در قبال این پولی که می‌گیری، با هنر خود بلکه با روی مد اختلاسگران و رانتخواران گم‌دانند، چسبیده‌اند به یک پروژه نمایش خانگی که کل این پروژه ۱۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری داشته و اتفاقاً بازگشت سرمایه نیز داشته است و همین را دست‌انبر کرده‌اند و به سینما توهین می‌کنند که چرا پول گرفتید و فیلم خوب بسازی کردید؟ هنرمند و هنرمند با صدای بلند می‌گویند که ما هم پول کثیف داریم و به مردم و مطالبه عدالت اجتماعی و مقابله با مفسدان اقتصادی تعطیل، یعنی حق اسکوت و این یعنی محدود یک مساه پیش بود که عباس جعفری دولت‌آبادی، دادستان تهران در یک برنامه رادیویی، به موضوع پولشویی در سینما پرداخت و در پاسخ به سوالاتی درباره پول‌های مشکوکی که در سینما وارد می‌شود و پول‌زاده یکی از گزین‌های محتمل تغییرات در سازمان سینمایی است.

فرم اشتراک روزنامه جوان

- ۱. مبلغ اشتراک را براساس جدول راهنمای مندرج به حساب سیبا ۰۰۷-۰۵۹۵۲۳-۱۰ بانک ملی شعبه میدان فردوسی به نام شرکت پیام آوران نشر روز واریز نمایید.
- ۲. فرم پر شده اشتراک را به همراه اصل فیش بانکی به وسیله پست سفارشی به دفتر امور مشترکین روزنامه ارسال نمایید.
- ۳. ارسال نشریه پس از رسیدن فیش و فرم اشتراک از اول و شانزدهم هر ماه آغاز می‌شود.
- ۴. لطفاً کپی رسید بانکی را تا پایان مدت اشتراک نزد خود نگه دارید.
- ۵. در صورت تغییر نشانی در اسرع وقت امور مشترکین را مطلع فرمایید.

نام: _____ نام و نام خانوادگی: _____
تلفن تماس: _____
نام شرکت یا موسسه: _____ کدپستی الزامی است: _____
نشانی: _____

هزینه اشتراک روزنامه (مبالغ به ریال) می‌باشد.

سه ماهه	۶ ماهه	نه ماهه	یکساله
۴۱۲/۵۰۰	۸۲۵/۰۰۰	۱/۲۳۷/۵۰۰	۱/۶۵۰/۰۰۰

توضیح: ایثارگران (خانواده معظم شهدا، جانبازان عزیز و آزادگان سرفراز) از تخفیف ویژه ۲۰٪ بهره‌مند می‌شوند.

آدرس: خیابان میرزای شیرازی، دربسیده به خیابان شهید مطهری، خیابان پانزدهم، پلاک ۴۴، طبقه دوم

تلفن: ۰۲۱۴۶۵۴۰۸۸۲ شماره: ۰۲۱۴۶۵۰۸۸۲